

Результати дослідження. На фармринку України представлено 14 МНН АГЗ, на підставі останніх в даний момент 164 ТН. Протягом досліджуваного періоду співвідношення кількості вітчизняних та імпорتنих препаратів коливалося і становило: імпорتنих - 56,96% - 60,52%, вітчизняних - 39,5% -43%. Ціни на препарати в досліджуваному періоді варіювали в досить широкому діапазоні: 1,65 грн. - 271,43 грн. Найбільшу питому вагу (у %) в аналізованій групі ЛЗ мають такі МНН: Лоратадин (20,73%), Дезлоратадин (15,85%), Левоцетиризин (14,64%), Цетиризин (12,8%) і Фексофенадин (8,53%).

Висновки. Отримані результати свідчать про те, що на фармацевтичному ринку України АГЗ для лікування алергічних захворювань представлені у достатньому асортименті, як за МНН, та і за ТН. Переважають препарати імпортного виробництва, їх в 1,4 разу більше, ніж вітчизняних. Найбільшу питому вагу в аналізованій групі має Лоратадин (20,73%).

Голочко В.М.*, Вакуленко Д.В.*, Литовченко Р.Г.**

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету, Харків, Україна*

ТОВ «Гомеопатична аптека», Харків, Україна**

Дослідження напрямків покращення забезпечення населення гомеопатичними лікарськими засобами

uef-ipksf@mail.ru

Проведені нами дослідження показали, що вітчизняний ринок гомеопатичних лікарських засобів (ГоЛЗ) представлений в основному закордонними виробниками (частка вітчизняних складає лише 12,38%). Тому постає нагальна потреба в пошуку напрямків розширення номенклатури ГоЛЗ вітчизняного виробництва. З'ясовано, що таких напрямків може бути декілька: збільшення мережі спеціалізованих гомеопатичних аптек (відділів), розробка та впровадження у виробництво нових вітчизняних ГоЛЗ, нарощування обсягу екстемпорального виготовлення ГоЛЗ в умовах гомеопатичних аптек (відділів).

Для їх реалізації необхідне певне нормативно-правове підґрунтя. Важливим серед нього має бути регламентування діяльності гомеопатичних аптек (відділів). Зокрема, одна з проблем практичної гомеопатії полягає в тому, що діяльність гомеопатичних аптек регулюється низкою нормативних документів для аптечних закладів загального профілю — відповідними наказами МОЗ України, що регламентують виробничі процеси. Але ці

акти не завжди враховують специфіку, пов'язану з виготовленням та контролем якості гомеопатичних лікарських засобів.

На сьогодні поки-що діє застарілий наказ МОЗ УРСР №165 від 03.08.1989 р. де прописано положення про діяльність таких аптек (відділів) і номенклатура ГоЛЗ, які були дозволені до виготовлення на фармацевтичних фабриках, та номенклатура ГоЛЗ, що дозволена до обігу в умовах аптек. Зауважимо, що вказані нормативні положення були у свій час запропоновані з участю науковців нашої кафедри.

Вказане обумовило потребу в перегляді цих положень, що стало метою одного із напрямків наших досліджень. Як результат, спільно з ТОВ «Гомеопатична аптека» запропоновані проекти сучасного Положення про гомеопатичну аптеку і гомеопатичний відділ, а також оновлена номенклатура ГоЛЗ, які дозволені до обігу в умовах аптек. Розробки направлені на розгляд до Держлікслужби України.

Наступним напрямком досліджень було вивчення структури рецептури на ГоЛЗ в гомеопатичних аптеках (відділах). Встановлено, що значна її частина належить рецептурі на екстемпоральне виготовлення ГоЛЗ (майже 100,0% в гомеопатичних аптеках і більше 65,0% в гомеопатичних відділах). За лікарськими формами переважають тверді (71,85%), рідкі складають 15,30% і м'які – 12,85%. Проблемою залишається відсутність стандартизації виробничих операцій з екстемпорального виготовлення ГоЛЗ, що ускладнює розширення цієї виробничої функції в умовах аптек (відділів).

Нами розпочаті дослідження стандартизації виробничих операцій за лікарськими формами. З'ясовані витрати часу на виробничу операцію екстемпорального виготовлення гомеопатичних розведень (делюцій) на прикладі десятичної шкали потенціювання – Х. Виділені три виробничі етапи: підготовчий, основний і завершальний, кожний із яких складається із елементів виробничої операції. Досліджені витрати часу на виробничу операцію екстемпорального виготовлення гомеопатичних порошкових розтирань (тритурацій) на прикладі тритурацій з двома інгредієнтами за такою ж схемою та ін. Таким чином нами були обґрунтовані загальні пропозиції покращення діяльності гомеопатичних аптек, що поліпшить забезпечення населення ГоЛЗ:

- надати перевагу створенню гомеопатичних аптек (відділів), базуючись на запропонованих Положеннях про їх діяльність;
- сприяти розширенню екстемпорального виготовлення ГоЛЗ в умовах аптек, спираючись на результати стандартизації виробничих операцій.